

עת"א 35734/09/16 - נעים עומר, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 35734-09-16 עומר(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר נעים עומר,
נגד
המשיבים
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

החלטה

לפני עתירת אסיר נגד החלטת הגורם המנהלי בשב"ס, שדחה את בקשותיו לשילובו בסבב חופשות וכן להתייחדות עם בת זוגו.

העותר מרצה עונש מאסר של 6 שנים ו- 2 חודשים לאחר שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם, חבלה בכוונה מחמירה, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר, עבירות תעבורה שונות, כולל נהיגה בשכרות (סמים).

נימוקי הבקשה :

- במהלך תקופת ריצוי המאסר שולב העותר בקבוצות טיפוליות. הוא תומך באסיר השגחה, שוהה במחלקה טיפולית לגמילה מסמים ואלכוהול. נשוי, אב ל- 6. יחסיו עם אשתו טובים, ונורמטיביים, היא התייצבה בבית המשפט והעידה לטובתו.
- במהלך תקופת המאסר ועד לאחרונה אושרו לעותר התייחדויות עם אשתו.
- העותר הגיש בקשה להשתלב בסבב חופשות. בקשתו לחופשה נדחתה. במסגרת ההחלטה המנהלית נמסר לו כי גם ביקורי התייחדות נפסקים.
- בבירור עם גורמי הכלא נמסר לו כי עניינו בבדיקה לאחר שהתברר שבעבר הורשע "בתיק ישן" בעבירת אלימות כלפי אשתו ונדון לעונש מאסר על תנאי בלבד.
- גורמי הטיפול בכלא המליצו על יציאתו לחופשה. ההתנגדות הינה רק של הנהלת המחוז.

כתב התשובה :

- העותר מסווג לקטגוריה א', אלמ"ב, ומכח הוראות "פקנ"צ החופשות" הוא מנוע חופשות.
- העונש אותו מרצה העותר כולל רכיב עונש מאסר של 14 חודשים, בגין עבירת אלימות כלפי אשתו, לאחר שעונש המאסר על תנאי שנגזר עליו בתיק האלימות כלפי אשתו הופעל לאחר שהעותר הורשע בעבירות נוספות.
- בעת ששהה בכלא גלבוע, הוא לא הובא בפני וועדת אלמ"ב, ככל הנראה בשל טעות משרדית.
- בעקבות בקשתו ליציאה לחופשה ובמסגרת הטיפול בבקשה התברר כי העותר הינו אסיר אלמ"ב. לפיכך, התכנסה וועדת אלמ"ב ודנה בעניינו והמליצה לדחות את בקשתו.
- כל עוד העותר מסווג לקטגוריה א' - הוא אינו זכאי להשתלב בסבב חופשות.
- באשר להתייחדות : אמנם לאסיר אושרה התייחדות עם בת זוגו, אולם כשהתברר כי הוא "אסיר אלמ"ב" נדרשה התייחסות וועדת אלמ"ב, בהתאם לפקנ"צ 04.47.00.
- ביום 30/10/16 התכנסה וועדת אלמ"ב לדון בבקשתו בעניין החופשות ודנה גם בעניין ההתייחדויות. הוועדה המליצה שלא לאשר חופשות וכן המליצה להפסיק את ההתייחדויות.
- וועדת אלמ"ב היתה ערה לכך שבטרם התכנסה אושרו לעותר התייחדויות. אולם, מנימוקים אשר פורטו בחוות הדעת ובהתאם לנתונים שבחלק החסוי של פרוטוקול הוועדה הוחלט שלא לאשר התייחדויות ולא להמליץ על חופשות.
- גם אם אושרו לעותר בעבר התייחדויות עקב טעות, אין בכך כדי להכשיר את הזכות להמשיך קבלת התייחדות.

דין :

ב"כ העותר טען בדיון כי המשיבה מטעה את בית המשפט. לטענתו, עמדת המשיבה לפיה העותר מרצה עונש מאסר, בין היתר, בגין עבירות אלימות במשפחה, איננה נכונה. ב"כ העותר מפנה לגזר הדין שניתן בת.פ. 31373/03/13 לאחר שהעותר הורשע בכתב אישום שאיננו כולל עבירות אלמ"ב. לטענתו, אמנם כן, בתיק קודם משנת 2010 נדון העותר על עבירת תקיפת בת זוג "בכך שסטר לה", ובית המשפט גזר עליו עונש מאסר על תנאי על כל עבירת אלימות, לאו דווקא על אלימות במשפחה. העבירה הנוספת שבגינה הופעל התנאי, לא היתה של אלימות במשפחה. על כן, החלטתה של המשיבה בהתייחס לעותר כאסיר אלמ"ב איננה נכונה ואף מטעה.

סבורני כי ב"כ העותר נתפס לכלל טעות. עמדתה של המשיבה היא הנכונה ומשקפת את המצב המשפטי.

המבנה הנורמטיבי של מאסר על תנאי הוא שבית המשפט שהרשיע אדם והטיל עליו עונש מאסר, רשאי להורות כי עונש מהאסר יהא כולו או מקצתו על תנאי. הפעלת עונש המאסר על תנאי מותנית בביצוע עבירה נוספת מתוך העבירות שבית המשפט ציין בגזר דינו, המכונות "עבירות התנאי". "עבירות התנאי" אינן חייבות להיות זהות לעבירות בהן הורשע נאשם בתיק בו נגזר עליו מאסר על תנאי.

האפשרויות להגדיר את "עבירות התנאי" הן רבות, והמחוקק העניק לבית המשפט סמכות רחבה לעניין זה.

במהותו, עונש מאסר על תנאי, בין שנקבע לריצוי בפועל ובין שהוטל על תנאי, הוא אותו עונש, אלא שעונש המאסר על תנאי הוא בבחינת **מאסר שריצוי נדחה**. המאסר בפועל והמאסר על תנאי, הם שני חלקים של אותו עונש ועל שניהם חלים אותם כללים (ראה רע"פ 5798/00 ריזי נ' מ"י).

בגזר הדין בת.פ. (מחוזי חיפה) 31373/03/13 נגזרו על העותר/הנאשם 6 שנות מאסר, מתוכן 5 בפועל. כמו כן, הופעל המאסר המותנה בן ה - 14 חודשים, שנגזר עליו בתיק 17952/03/10 בגין תקיפת בת זוג בבית משפט השלום בעכו, במצטבר וכן מאסר על תנאי נוסף של 3 חודשים שנגזר עליו בתיק 9426/04/10 - בית משפט שלום עכו, בחופף, כך שהעונש הכולל שהושת על הנאשם הסתכם ב - 6 שנים ו - 2 חודשי מאסר בפועל.

לאור האמור, הגדרתו של העותר כ"אסיר אלמ"ב" וכתוצאה מכך סיווגו ב"קטגוריה א" נעשו כדין בהתאם לגזרי הדין ולהוראות פקודות וכללי שב"ס. על כן, הופעל נוהל אלמ"ב המחייב קבלת עמדת וועדת אלמ"ב גם לעניין החופשות וגם לעניין התייחדויות.

בחוות הדעת הגלויה של וועדת אלמ"ב מצוין, בפרק הסיכום, כי בתהליך הטיפול בו החל האסיר, בולטים דפוסים מניפולטיביים ומרצים, מוסר מידע סלקטיבי ונראה כי עסוק ברווח משני ואינו מתמסר לעומק הטיפול.

חברי הוועדה התרשמו מאסיר בעל דפוסים עברייניים והתמכרותיים מובהקים, נעדר תובנה לדפוסיו האלימים ונמצא בשלב חשוב, אך ראשוני בטיפול בתחום ההתמכרות. זקוק להמשך העמקה בתחום ההתמכרות ולהמשך טיפול בתחום האלימות האינטימית בטרם ניתן יהיה לצפות להפחית במסוכנותו.

ביחס לקיום התייחדויות, חברי הוועדה מודעים לכך כי האסיר יצא פעמים רבות להתייחדויות. יחד עם זאת, בהסתמך על נתונים האישיותיים של האסיר והעדר תובנה בתחום האלימות, כמו גם, המידע הסלקטיבי בו בוחר לשתף את מטפליו, נראה כי רב הנסתר על הגלוי באשר לטיב הקשר עם אשתו.

ממכלול המידע המונח בפני הוועדה לא מומלץ על יציאתו לחופשה. כמו כן, לא מומלץ על קיום התייחדות.

הסתמכות הגורם המנהלי על המלצתה של וועדה מקצועית אשר מסרה חוות דעת והמליצה את המלצותיה, מכח הסמכות שהוקנתה לה, היא החלטה מנהלית סבירה. דחיית בקשתו של העותר לחופשה מבוססת על המלצת הגורם המקצועי.

באשר להתייחדויות, גם אם אין להיבנות מטעות של הרשות ואין מקום לטענה כי לא ניתן לתקן טעות שנפלה, כפי שטענה ב"כ המשיבה בהפנותה **לרע"ב 6793/03 מ"י נ' מחמד אלרזק**, אני סבור שיש צורך בהנמקה **משמעותית יותר** מצד הגורם המנהלי, כאשר מבקשים להפסיק פריווילגיה שכבר ניתנה לאסיר, גם אם בטעות, במיוחד כאשר מדובר בתקופה כה ארוכה של 15 מפגשי התייחדות שנערכו.

בנסיבות המקרה שבפני, אני סבור שבחלק הסודי של חוות הדעת ישנה בהחלט הנמקה ממשית המצדיקה את תיקון הטעות והפסקת ההתייחדויות. ישנם שם פרטים והתייחסויות המשליכים באופן ישיר על עניין ההתייחדויות, במיוחד הדברים הכתובים בשורה האחרונה של העמוד הראשון ובפקה הראשונה של העמוד השני בחלק החסוי.

לפיכך, אני סבור כי במקרה שבפני אכן ישנה הנמקה המצדיקה הפסקת ההתייחדויות ותיקון הטעות.

העתירה נדחית גם לעניין החופשות וגם לעניין ההתייחדויות.

ניתנה היום, ו' חשוון תשע"ז, 07 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.